

Методичні рекомендації щодо роботи з виявлення фактів колабораційної діяльності

Предмет. Дії, вчинені особою, уповноваженою на виконання функцій держави чи місцевого самоврядування, що підпадають під ознаки складу кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ст.ст. 111, 111¹, 111² Кримінального кодексу України, а саме:

- умисні дії, вчинені особою, яка є представником влади, або повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або поєднані з розпалюванням національної чи релігійної ворожнечі, з метою зміни меж території або державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, а також публічні заклики чи розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення таких дій;

- державна зрада, тобто діяння, умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту, шпигунство, надання іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, у тому числі в умовах воєнного стану;

- публічне заперечення громадянином України здійснення збройної агресії проти України, встановлення та утвердження тимчасової окупації частини території України або публічні заклики громадянином України до підтримки рішень та/або дій держави-агресора, збройних формувань та/або окупаційної адміністрації держави-агресора, до співпраці з державою-агресором, збройними формуваннями та/або окупаційною адміністрацією держави-агресора, до невизнання поширення державного суверенітету України на тимчасово окуповані території України;

Публічним вважається поширення закликів або висловлення заперечення до невизначеного кола осіб, зокрема у мережі Інтернет або за допомогою засобів масової інформації.

- добровільне зайняття громадянином України посади, не пов'язаної з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських функцій, у незаконних органах влади, створених на тимчасово окупованій території, у тому числі в окупаційній адміністрації держави-агресора;

- здійснення громадянином України пропаганди у закладах освіти незалежно від типів та форм власності з метою сприяння здійсненню збройної агресії проти України, встановленню та утвердженню тимчасової окупації частини території України, уникненню відповідальності за здійснення державою-агресором збройної агресії проти України, а також дії громадян України, спрямовані на впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти;

- передача матеріальних ресурсів незаконним збройним чи воєнізованим формуванням, створеним на тимчасово окупованій території, та/або збройним чи воєнізованим формуванням держави-агресора, та/або провадження господарської діяльності у взаємодії з державою-агресором, незаконними органами влади, створеними на тимчасово окупованій території, у тому числі окупаційною адміністрацією держави-агресора;

- добровільне зайняття громадянином України посади, пов'язаної з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських функцій, у незаконних органах влади, створених на тимчасово окупованій території, у тому числі в окупаційній адміністрації держави-агресора, або добровільне обрання до таких органів, а також участь в організації та проведенні незаконних виборів та/або референдумів на тимчасово окупованій території або публічні заклики до проведення таких незаконних виборів та/або референдумів на тимчасово окупованій території;

- організація та проведення заходів політичного характеру, здійснення інформаційної діяльності у співпраці з державою-агресором та/або його окупаційною адміністрацією, спрямованих на підтримку держави-агресора, її окупаційної адміністрації чи збройних формувань та/або на уникнення нею відповідальності за збройну агресію проти України, за відсутності ознак державної зради, активна участь у таких заходах;

Під заходами політичного характеру розуміються з'їзди, збори, мітинги, походи, демонстрації, конференції, круглі столи тощо.

Під здійсненням інформаційної діяльності розуміється створення, збирання, одержання, зберігання, використання та поширення відповідної інформації.

- добровільне зайняття громадянином України посади в незаконних судових або правоохоронних органах, створених на тимчасово окупованій території, а також добровільна участь громадянина України в незаконних збройних чи воєнізованих формуваннях, створених на тимчасово окупованій території, та/або в збройних формуваннях держави-агресора чи надання таким формуванням допомоги у веденні бойових дій проти Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України.

Особи, яких на яких спрямована робота.

1) уповноважені особи центральних апаратів ЦОВВ та їх територіальних органів звертають увагу на:

працівників цих органів;

осіб, із якими орган взаємодіє під час реалізації визначеної законодавством компетенції.

2) уповноважені особи військово-цивільних адміністрацій, органів місцевого самоврядування звертають увагу на:

працівників відповідних органів, посадових осіб місцевого самоврядування;

осіб, які здійснюють відповідну злочинну діяльність на території адміністративно-територіальних одиниць, на які розповсюджується юрисдикція органу.

Алгоритм проведення роботи.

1. Анкетування, опитування працівників органу, зокрема, з таких питань:

- Назвіть три джерела інформації, яким Ви довіряєте.

- Ви підтримуєте чи не підтримуєте спеціальну військову операцію російських військ на території України (безперечно підтримую/швидше підтримую/швидше не підтримую/певно не підтримую).

- Чи ставали Ви учасником (свідком) подій, у тому числі під час особистого спілкування з колегами, які б дозволили сказати, що в органі, у якому Ви працюєте, поряд з вами працюють особи, які є прихильниками російської федерації чи мають проросійські погляди? (так/ні). Якщо так, то чи готові Ви надати інформацію стосовно таких осіб? (так/ні). Якщо так, за можливості повідомте таку інформацію закритими каналами (анонімно) із долученням опису обставин та наявних доказів.

- Коли з 2013 року Ви виїжджали до РФ, РБ, Сербії, Болгарії, Угорщини, АРК, Л/ДНР з якою метою, з ким та на яких транспортних засобах?

- Чи документувалися Ви паспортами чи іншими документами вищеперерахованих країн та псевдоутворень? Якщо так, то коли?

- Чи володієте Ви безпосередньо чи опосередковано майном зареєстрованим у вищевказаних країнах та утвореннях?

- Інші питання, які, на Вашу думку, дозволять виявити осіб, які є прихильниками російської федерації чи мають проросійські погляди, сприяють окупантам чи можуть сприяти їм за певних обставин.

2. Аналіз акаунтів працівників у соціальних мережах (наявність публікацій, які відкрито підтримують російську федерацію, проросійські коментарі та водночас критичні до України, у тому числі заперечення збройної агресії російської федерації) проросійські погляди працівника, у тому числі під особистого спілкування між колегами).

3. Постійний зв'язок із працівниками, які опинились на тимчасово окупованих територіях, ведення обліку інформації про таких осіб (у тому числі, чи відомо про те, що працівники контактували з представниками окупаційної адміністрації та чи контактують вони з керівництвом свого органу, у якому працюють; чи виявили працівники бажання працювати з окупаційною адміністрацією; чим наразі працівники займаються).

4. Аналіз місцевих телеграм-каналів та місцевих новин.

5. Постійне підтримання зв'язку з місцевим населенням, за принципом «бути в курсі подій», що відбуваються на території адміністративно-територіальних одиниць, на які розповсюджується юрисдикція органу. Це здебільшого буде актуально для уповноважених осіб військово-цивільних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, хоча також може використовуватися і територіальними органами ЦОВВ.

6. Отримання від підприємств, установ та організацій, їх посадових осіб, із якими орган взаємодіє під час реалізації визначеної законодавством компетенції інформації, яка може вказувати на ознаки колабораційної діяльності, у тому числі передачу матеріальних ресурсів незаконним збройним чи воєнізованим формуванням, та/або провадження господарської діяльності у взаємодії з державою-агресором, незаконними органами влади, створеними на тимчасово окупованій території.

Реалізація результатів роботи.

1. Зібрати інформацію:

опис фактів, що свідчать про сприяння ворогу;

дані про особу-колаборанта (ПШБ, посада), її місцезнаходження чи перебування, рід занять, контактний номер телефону, профілі у соціальних мережах тощо;

посилання на джерела, в яких зафіксовано такі факти;

наявні докази (переписка, фото, відео, контакти осіб, які можуть підтвердити інформацію тощо).

2. Внести наявну інформацію до таблиці у форматі Excel (додається).

3. Щоп'ятниці надсилати інформацію (у форматі Excel, якщо розмір вкладення перевищує 10 МБ, доцільно архівувати такий файл) до НАЗК **виключно** на електронну пошту **stopzrada@nazk.gov.ua** з позначкою (тема листа) «Для внесення до Реєстру». У випадку відсутності інформації для внесення до Реєстру відповідне повідомлення надсилати **не потрібно**.

У разі виникнення питань, вирішення яких **самостійно** уповноваженою особою з питань запобігання та виявлення корупції щодо виявлення фактів колабораційної діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування, **неможливе**, звертатися на електронну пошту stopzrada@nazk.gov.ua з позначкою «У мене є питання».

Коротко про обов'язкові реквізити Вашого електронного листа.

1. **Тема листа.** Для прикладу: «У мене є питання»; «Для внесення до Реєстру»; «Щотижневий звіт». Це дозволить максимально швидко та оперативно відреагувати на повідомлення.
2. **Підпис.** У листі зазначте свої ім'я та прізвище, а також посаду та найменування організації, контактні дані. У підписі нічого не скорочуйте. Ми маємо розуміти, як до вас звернутися або кого запитати, якщо доведеться зателефонувати.